

רע"פ 1142/22 - שאדי חדאד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1142/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: שאדי חדאד

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-ע"פ 32661-08-21; 27.1.2022 שניתן על ידי השופט העמית י' גריל והשופטים א' אלון ו-א' בולוס

בשם המבקש: עו"ד חנא בולוס

החלטה

1. לפני בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופטים י' גריל, א' אלון ו-א' בולוס) ב-ע"פ 32661-08-21 מיום 27.1.2022, בגדרו התקבל ערעור המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (השופט א' קפלן) ב-ת"פ 63639-12-17 מהימים 3.3.2021 ו-28.6.2021, בהתאמה.

2. נגד המבקש הוגשו שני כתבי אישום, בגינם נפתחו שני הליכים - ת"פ 63639-12-17 (להלן: ההליך העיקרי) ו-ת"פ 14161-01-20 (להלן: התיק הנוסף).

בתמצית יתואר, כי בהתאם לכתב האישום בהליך העיקרי, המבקש, יחד עם שלושה נאשמים נוספים, קָשַׁר קָשַׁר לגניבת תוצר חקלאי - פרי אבוקדו. לשם כך הם הצטיידו במכונית אשר נעקר ממנה המושב האחורי ובשקים מיוחדים

לאיסוף הפרי, וערכו תצפיות מוקדמות. ביום 6.3.2017 המבקש ויתר הנאשמים הסיגו גבול למטע אבוקדו הממוקם ב"חלקת נחל דליה", הפילו את הגדר המקיפה אותו, קטפו בצורה "מרושלת ולא מקצועית" כ-5 טון אבוקדו מסוג "ריד" ואפסנו אותו ב-96 שקים. הם חדלו ממעשיהם רק לאחר שאחד מבין הנאשמים עוכב על ידי ניידת משטרה בסמוך למטע.

בגין מעשים אלו, יוחסו למבקש וליתר הנאשמים עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק); גניבת תוצר עבודה, לפי סעיף 384(א)(2) לחוק; הסגת גבול, לפי סעיף 447(א) לחוק; והיזק לרכוש במזיד (3 עבירות), לפי סעיף 452 לחוק.

כמפורט בכתב האישום המתוקן מושא התיק הנוסף, המבקש פעל יחד עם שלושה נאשמים נוספים כקבוצה מאורגנת שמטרתה לבצע גניבות של תוצרת חקלאית ממטעים שונים בקיבוצים ומושבים ביישובי הצפון. כתב אישום זה מונה שני אישומים כאשר רק האישום הראשון מביניהם נוגע למבקש. בהתאם לאישום הראשון, ביום 27.3.2018 המבקש הגיע יחד עם הנאשמים הנוספים ואחר שזהותו אינה ידועה למטע אבוקדו בקיבוץ רגבים. שם, חתכו חלק מגדר התיל המקיפה את המטע, נכנסו למטע, קטפו ונטלו 2,424 ק"ג של תוצרת חקלאית מסוג אבוקדו אותה הכניסו ל-47 שקים לבנים.

לאחר שאותרו על ידי רחפן, המבקש ויתר הנאשמים נסו לכיוון רכביהם שחנו בסמוך למטע ונמלטו מהמקום תוך הותרת התוצרת החקלאית אותה קטפו מאחור.

בשל מעשים אלו, יוחסו למבקש עבירות של גניבת תוצר עבודה לפי סעיף 384(א)(2) לחוק; היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק; והסגת גבול פלילית, לפי סעיף 447(א) לחוק.

3. להליך העיקרי שהתנהל בבית משפט השלום צורף התיק הנוסף, לבקשת המבקש. המבקש הורשע במיוחס לו בכתב האישום בהליך העיקרי לאחר שמיעת ראיות, ובכתב האישום בתיק הנוסף, בהתאם להודאתו.

בגזר דינו, בית משפט השלום הדגיש את חומרת העבירות בהן הורשע המבקש, המהוות "מכת מדינה" - באופן שהוביל הן את בתי המשפט והן את המחוקק למדיניות ענישה מחמירה ומוחשית בדמות קביעת עונש מאסר בפועל, לתקופות משמעותיות. כך, צוין כי "הקלות בה עברייני הפשיעה החקלאית פוגעים במקור פרנסתם של החקלאים" היא בלתי נסבלת, ומצריכה את בתי משפט להבהיר כי המחיר בגין מעשים אלו יהיה חמור.

באשר לנסיבות ביצוע העבירה, בית המשפט שקל את העובדה שהמעשים נעשו לאחר תכנון מוקדם; בוצעו "בחבורה" תוך הצטיידות בכלי רכב וקשירת קשר לביצוע העבירות; כי שווי התוצרת נאמד באלפי שקלים; וכי במהלך הביצוע נגרמו נזקים גבוהים גם לרכוש ולעצי פרי.

הודגש, כי "מדובר באירוע חריג" בהיקף הכמויות הגנובות, כאשר המבקש ויתר הנאשמים פשטו על מטע אבוקדו שבעליו עמלו על גידולו שנה שלמה, וגנבו את הפרי תוך שעות ספורות. לאור האמור, נקבע כי מתחם העונש

ההולם בתיק העיקרי נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ובתיק הנוסף - מתחם שנע בין 6 ל-12 חודשי מאסר.

בגזירת העונש המתאים בתוך המתחם שקל בית המשפט מחד גיסא כי המבקש נעדר עבר פלילי, ומאידך גיסא את התרשמות שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, נוכח המעטתו בחומרת העבירות ו"גישתו המזלזלת" כלפי גורמי אכיפת החוק.

לאור כל האמור, בית משפט השלום גזר על המבקש 18 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; 9 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת רכוש מסוג "פשע", למשך 3 שנים; 3 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת רכוש מסוג "עוון", למשך 3 שנים; וכן 10,000 ש"ח פיצוי למתלונן - קיבוץ מעין צבי.

4. המבקש ערער על הכרעת דינו של בית משפט השלום בהליך העיקרי, וכן על חומרת העונש שנגזר עליו.

בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור, בכך שסבר כי מן התשתית העובדתית שהוכחה לא ניתן לשלול כי נוכח הכמות הגדולה של שקי האבוקדו שנמצאו וגודלו של המטע, היו מעורבים באירוע גם אחרים, שאינם המבקש, הנאשמים הנוספים בכתב האישום המתוקן, וכן נאשם אחר אשר הוגש נגדו כתב אישום. על כן, הנזק שיוחס למבקש ולנאשמים הנוספים פחות בהרבה מזה שנקבע בהכרעת הדין, ולכך יש השפעה גם על עונשו המבקש.

בהינתן זאת, ובהתחשב בנסיבות האישיות של כל אחד מבין הנאשמים, נקבע כי יש לקבל את ערעורו של המבקש ולהפחית את רכיב המאסר בפועל בגין הרשעתו בהליך העיקרי ל-9 חודשי מאסר, ובצירוף העונש שנגזר עליו בגין התיק המצורף, כך שירצה סך הכול עונש מאסר בפועל בן 15 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו.

5. מכאן הבקשה שלפניי.

לשיטת המבקש, הוראות סעיף 34 לחוק מחייבות כי עונשו יהיה דומה לעונשו של אחד מהנאשמים הנוספים, עליו נגזר עונש מאסר בפועל בן 9 חודשים אשר ירצה בדרך של עבודות שירות. עוד טען, כי הערכאות קמא הפרו את חובת ההנמקה המוטלת עליהן, וכי נגרם לו עיוות דין.

המבקש מוסיף, כי לשיטתו עניינו מעורר מספר שאלות משפטיות בעלות השלכות רחבות היקף - האם ברירת המחדל הקבועה בחוק היא גזירת עונש בחופף או במצטבר, ומהי ברירת המחדל כאשר בית המשפט לא מנמק את גזר דינו; מהו המבחן לחפיפה או הצטברות עונשים לאחר תיקון 113 לחוק ומהו הדין במקרה בו מצורף תיק להליך העיקרי; והאם ניתן להורות על הצטברות עונשי עבודות שירות, במקרה בו מוטלים עונשים נפרדים בגין שתי עבירות נפרדות.

במישור שיקולי הצדק, נטען כי המבקש הוא אדם צעיר, ללא עבר פלילי, אשר היה בן 23 בזמן ביצוע העבירה, וכעת הוא נשוי ועובד כעצמאי. מטעמים אלו, טען המבקש כי יש להפחית מן העונש שנגזר עליו, ולהטיל עליו עונש מאסר בפועל הניתן לריצוי בעבודות שירות.

6. דין הבקשה להידחות.

7. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה, ובמקרים נדירים בהם הבקשה מעלה סוגיה משפטית עקרונית, החורגת מענייני הפרטי של המבקש, או כאשר מתעוררים בנסיבות העניין שיקולי צדק ייחודיים או חשש לעיוות דין (ראו, מיני רבים רע"פ 811/22 אלחק נ' מדינת ישראל (8.2.2022); רע"פ 624/22 פלוני נ' מדינת ישראל (26.1.2022)).

זאת ועוד, רשות ערעור על חומרת העונש תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם ניכרת סטייה מהותית ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות (רע"פ 861/22 בנימינסון נ' מדינת ישראל (6.2.2022); רע"פ 325/22 סוליקו נ' מדינת ישראל (18.1.2022)).

8. בניגוד לנטען, עניינו של המבקש אינו מעלה כל עיוות דין או שיקולי צדק המצדיקים התערבות בעונשו. מעשיו של המבקש גרמו לנזקים רבים, ומגלמים זלזול בקניינם של אחרים ובתוצר עבודתם הקשה. המעשים נעשו באופן מתוכנן ותוך הצטיידות בציד מתאים. על תופעת הגניבה החקלאית, והצורך בהחמרת הענישה בגינה, קבעתי במקרה אחר:

"גניבות מרעה מאופיינות בנזקים כלכליים כבדים למגדלי המרעה אשר לעיתים מאבדים בן לילה את כל רכושם ועמל של שנים רבות. נזקים משמעותיים אלו, לצד התחכום והתכנון המקדים לביצוע הגניבות, אשר לעיתים דורש איסוף מודיעין מקדים על ידי העבריינים ואפיון של שגרת פעילותם של מגדלי המרעה דורשים את הוקעתה של תופעה זו מהיסוד. לא בכדי משקיעות רשויות האכיפה משאבים רבים בצמצום היקף גניבות המרעה - ועל בתי המשפט ליטול חלק ממשי במאמצים לגדיעתן על ידי הכתבת מדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה" (רע"פ 323/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (20.1.2019)).

9. הנסיבות שונות, אולם קביעות אלו מתאימות גם לעניינו - מעשיו של המבקש הגונו את תוצר עמלם של אחרים מקוממים, ודורשים ענישה מחמירה. לא אחת נשמעת זעקתם של החקלאים על גזילת פרי עמלם והמאמץ הרב המושקע, הן כספית והן פיזית, במניעת גניבות חקלאיות.

נפוצותה של תופעת הגניבה החקלאית יש בה כדי ללמד על קלות המעשה וייתכן שאף על קלות הענישה הנגזרת על עבריינים מבצעי עבירה זו. על בתי המשפט לבטא את הסלידה מתופעה זו וכאמור, את החומרה הרבה הגלומה במעשים אלו ולגזור עונשים המבטאים חומרה זו.

10. נקודת המוצא להכרעה בבקשה זו היא מידת ההלימה בין העונש שהוטל על המבקש לבין מדיניות הענישה הנוהגת (ראו: רע"פ 5331/18 ויזמן נ' מדינת ישראל (18.7.2018)), ומשהעונש שנגזר על המבקש אינו חמור, ודאי שלא יתר על המידה, אין כל מקום לקבל את טענותיו.

11. כנגזר מכך, השאלות אותן המבקש מעלה בבקשתו, הן שאלות אשר כלל אינן מתעוררות בנסיבות המקרה.

הערכאות קמא סברו, בצדק, כי אין מקום לחפוף בין העונשים השונים שנגזרו על המערער; קביעותיהן ביחס לחומרת מעשיו של המבקש - מנומקות וברורות; אף שיקולי אחידות בענישה, נשקלו כראוי. אין כל מקום להתערב בקביעות אלו, לא כל שכן במסגרת "גלגול שלישי".

12. הבקשה נדחית אפוא. עם דחיית הבקשה, מתייתרת בקשת המבקש לעיכוב ביצוע ריצוי עונש המאסר שהוטל עליו.

ניתנה היום, כ"ג באדר א' התשפ"ב (24.2.2022).

ש ו פ ט
